

การประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด และความตั้งใจ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรโรงพยาบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด และความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรโรงพยาบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร

HEALTH RISK ASSESSMENT OF CARDIOVASCULAR DISEASE AND INTENTION TO CHANGE BEHAVIORS AMONG PERSONNEL IN A PRIVATE HOSPITAL IN BANGKOK

วนัสสุดา ฟุ้งลัดดา 4737472 PHPH/M

วท.ม. (สาขารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ภรณ์ วัฒนสมบูรณ์, ประ.ค., ลักษณ์า เดิมศิริกุลชัย, ประ.ค., มณฑา เก่งการพานิช, ประ.ค.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ 1) ประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด และความแตกต่างของระดับความเสี่ยง และ 2) ความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในกลุ่มบุคลากรที่มีความเสี่ยง และปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรโรงพยาบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการพยาบาล จำนวน 350 คน เก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ ปัจจัยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคและความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยใช้แบบสอบถามแบบตอบด้วยตนเอง วิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความเสี่ยงด้านสุขภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ด้วยตารางไขว้และสถิติทดสอบ Chi-Square และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคกับความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ด้วยสถิติ Pearson product moment correlation

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.4 และ 29.4 มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดระดับปานกลางและสูง ตามลำดับ มีเพียงร้อยละ 36.2 ที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ ปัจจัยเสี่ยงที่พบเป็นส่วนใหญ่คือ ขาดการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง และการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูง ระดับความเสี่ยงด้านสุขภาพมีความแตกต่างกันตามตำแหน่งปฏิบัติงาน และระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.001$ และ 0.005 ตามลำดับ) กลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานตำแหน่งพนักงานขับรถ และกลุ่มบุคลากรที่จบการศึกษานุปริญญาและต่ำกว่ามีความเสี่ยงในระดับสูง มากกว่าเมื่อเทียบกับ กลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานตำแหน่งอื่นๆ และกลุ่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป สำหรับในกลุ่มบุคลากรที่มีความเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือดในระดับปานกลางและสูงพบว่าส่วนใหญ่มีความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมระดับปานกลาง (ร้อยละ 62.6) ปัจจัยที่พบว่ามีสัมพันธ์กับความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ อายุ ($p = 0.037$), ตำแหน่งปฏิบัติงาน ($p = 0.030$), การรับรู้ความสามารถของตนเอง ($p < 0.001$), และความคาดหวังในประสิทธิผลการตอบสนอง ($p = 0.023$) จากผลการศึกษานี้ควรมีการดำเนินการ โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในกลุ่มบุคลากรของโรงพยาบาล โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงปานกลางขึ้นไป และเน้นที่การพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังในประสิทธิผลการตอบสนองเป็นสำคัญ

คำสำคัญ: การประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพ / ปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด / แรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรค / ความตั้งใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

HEALTH RISK ASSESSMENT OF CARDIOVASCULAR DISEASE AND INTENTION TO CHANGE BEHAVIORS AMONG PERSONNEL IN A PRIVATE HOSPITAL IN BANGKOK

WANUTSUDA FUNGLADDA 4737472 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORY COMMITTEE : PARANEE VATANASOMBOON, Ph.D., LAKKHANA TERMSIRIKULCHAI, Ph.D., MONDHA KENGGANPANICH, Ph.D.

ABSTRACT

This survey research was aimed at assessing health risk of cardiovascular disease and differences of risk levels, and intention to change behavior among at-risk personnel and the factors relating to behavioral change intention among personnel in a private hospital. The sample was composed of 350 personnel of the Nursing Unit. The data collected by questionnaire included information about personal characteristics, health risk factors, disease protection motivation factors, and intention to change behavior. Chi-square test was used to analyze the difference of health risk levels and the relationship between personal characteristics and intention to change behaviors, and Pearson product moment correlation was used to test the relationship between disease protection motivation factors and intention to change behaviors.

The results of the study showed that 34.4 and 29.4 percent of the sample had a “moderate” and “high” risk of cardiovascular disease respectively, while 36.2 percent had a “low” risk. The two risk factors that were most often found were lack of regular exercise and high-fat food intake. The levels of health risk were significantly different in accordance with work position and educational level ($p < 0.001$ and 0.005 respectively). The group of drivers and other personnel who finished “diploma or lower” were found to have higher risk than the “other positions” and those personnel who finished “Bachelor degree and higher”. Most of the sample who were found to have a “moderate” or “high” risk of cardiovascular disease held a “moderate” level of intention to change behaviors (62.6%). The factors that were found to relate significantly with behavioral change intention were: age ($p = 0.037$), work position ($p = 0.039$), perceived self-efficacy ($p = 0.001$), and response efficacy ($p = 0.023$). From the research results, a suggestion was made that a new program aiming to change behaviors of hospital personnel, particularly those who have a “moderate” risk and higher, should be implemented and emphasis should be placed on the development of self-efficacy and response efficacy.

KEY WORDS: HEALTH RISK ASSESSMENT / RISK FACTORS OF CARDIOVASCULAR DISEASE / PROTECTION MOTIVATION / INTENTION TO CHANGE BEHAVIOR

147 pages